

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

**«Ужгородський національний
університет»**

Протокол № 4 від 30.06. 2020 р.

**Внесено зміни на підставі
рішення**

Вченої ради ДВНЗ

**«Ужгородський національний
університет»**

Протокол № 6 від 17.09. 2020 р.

**Голова Вченої ради, ректор
Смоланка В. І.**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова та література. Літературна творчість.

Документознавство та інформаційна діяльність»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 035 «Філологія»

спеціалізацією 035.01 «Українська мова та література»

галузі знань 03 «Гуманітарні науки»

**Кваліфікація: бакалавр філології за спеціалізацією «Українська мова та
література»**

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Ігнатович Олександра Степанівна, к. філол. н., доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (керівник робочої групи).
2. Барчан Валентина Володимирівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
3. Венжинович Наталія Федорівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
4. Сабадощ Іван Васильович, д. філол. н., професор, професор кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
5. Галас Алла Михайлівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
6. Пискач Ольга Дмитрівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
7. Балла Евеліна Юріївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освітня програма розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 року № 869.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації
035.01 «Українська мова та література»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» Філологічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр. Освітня кваліфікація: бакалавр філології за спеціалізацією «Українська мова та література»
Офіційна назва освітньої програми	«Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання: 3 роки і 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України, сертифікат про акредитацію серія НД № 0791749, термін дії до 01.07.2023 р.
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 6 рівень,* FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Ужгородського національного університету»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До чергового перегляду відповідно до терміну дії сертифікату про акредитацію
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068
2 - Мета освітньої програми	
Основною метою сучасної освіти за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.01 «Українська мова та література» є формування особистості компетентного фахівця, здатного вирішувати професійні завдання в галузі філології.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 «Гуманітарні науки», 035 «Філологія» 035.01 «Українська мова та література».
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на здобуття студентами професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності.
Основний фокус освітньої програми та	Вища освіта в галузі філології за спеціалізацією «українська мова та література», літературний співробітник,

*Відповідно до рішення Вченої ради Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» від 17 вересня 2020 року (протокол № 6) введеного в дію наказом ректора від 22.09.2020 року № 9/01-04.

спеціалізації	референт, організатор діловодства.
Особливості програми	Програма передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, практичних навичок у здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі філології та суміжних спеціальностей.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Основні сфери діяльності бакалавра філології – наукова, культурна та соціальна галузі: бібліотеки, видавництва, громадські організації, навчальні заклади та установи різного типу (на посадах літературних співробітників, референтів, організаторів діловодства, адміністративних працівників та ін.), а також музейні, архівні, видавничі, інформаційні, мистецькі та інші заклади, державні установи, приватні фірми.
Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні за магістерськими освітніми програмами з 035 «Філологія» 035.01. «Українська мова та література», міждисциплінарними програмами.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід, навчання через фольклорну, діалектологічну, документознавчу та творчу практики.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль, атестаційні екзамени з профільних предметів – з прикладного українського мовознавства та з українського літературного процесу. Усні та письмові екзамени, заліки, диференційований залік з різних видів практики, курсова робота.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для

	<p>активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>4) Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>5) Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>6) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>7) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>8) Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>9) Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>10) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>11) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>12) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>13) Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>14) Здатність аналізувати професійні ситуації, приймати рішення і діяти у правовому полі.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>1) Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної</p>

	<p>спеціалізації).</p> <p>8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів та жанрів.</p> <p>11) Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>12) Здатність до організації ділової комунікації.</p> <p>13) Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.</p> <p>14) Здатність організовувати різні форми наукової, творчої, культурної та інших видів діяльності, які стосуються філології, редагування, літературної творчості.</p>
--	--

7 - Програмні результати навчання (ПРН)

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі

(відповідно до обраної спеціалізації).

14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

20. Здатність об'єктивно аналізувати й критично оцінювати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.

8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Склад робочої групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення, мультимедійне обладнання, комп'ютери для навчання, бібліотека, читальні зали, соціально-побутова інфраструктура, гуртожитки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; – необмежений доступ до мережі інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт та дипломних робіт.

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність студентів здійснюється на основі двосторонніх договорів між Ужгородським національним університетом та закладами вищої освіти України.
---	---

Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», встановлено загальний порядок організації академічної мобільності студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	До ДВНЗ «УжНУ» приймаються іноземні громадяни, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах. Особливості вступу та навчання визначаються Положенням про навчання іноземних громадян у ДВНЗ «УжНУ».

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Історія та культура України	4	екзамен
ОК 2.	Іноземна мова	5	екзамен
ОК 3.	Філософія	3	екзамен
ОК 4.	Латинська мова	3	залік
ОК 5.	Історія старослов'янської і церковнослов'янської писемності	4	екзамен
ОК 6.	Основи лінгвістики	4	екзамен
ОК 7.	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ОК 8.	Основи славістики	3	залік

ОК 9.	Історія світової літератури	15,5	залік, екзамен
ОК 10.	Аналіз художнього твору	4,5	залік
ОК 11.	Прикладне українське мовознавство	35,5	екзамен
ОК 12.	Український літературний процес	33	екзамен
ОК 13.	Український і світовий фольклор	5	екзамен
ОК 14.	Теорія і практика укладання словників	3	залік
ОК 15.	Розвиток фонетичної і граматичної будови української мови	5,5	екзамен
ОК 16.	Говори сучасної української мови	3	залік
ОК 17.	Стилістика української мови	3	екзамен
ОК 18.	Культура української мови	3	залік
ОК 19.	Теорія і практика літературної творчості	3	екзамен
ОК 20.	Основи риторики й ораторського мистецтва	3	залік
ОК 21.	Правописні норми української мови	4	залік
ОК 22.	Українська літературна вимова і наголос	3	залік
ОК 23.	Фольклорна практика (навчальна) (2 т.)	3	залік
ОК 24.	Діалектологічна практика (навчальна) (2 т.)	3	залік
ОК 25.	Документознавча практика (виробнича) (2 т.)	3	залік
ОК 26.	Творча практика (виробнича) (2 т.)	3	залік
ОК 27.	Атестація (атестаційні экзамени)	3	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		169	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1.	Політологія / Правознавство / Соціологія / Логіка / Персональні фінанси	3	залік
ВБ 2.	Кадровий та інформаційний менеджмент / Ділові та соціальні комунікації в мережі Інтернет	3	залік
ВБ 3.	Комп'ютерні технології в діловодстві / Управління документацією та електронний документообіг	3	залік

ВБ 4.	Організація референтської діяльності / Основи теорії референтської діяльності	3	залік
ВБ 5.	Порівняльна грамати́ка слов'янських мов / Українська ономастика	3	залік
ВБ 6.	Сучасна західнослов'янська (чеська / словацька / польська) мова / Сучасна східнослов'янська (російська) мова	3	залік
ВБ 7.	Текстологія / Методологія інтерпретації художнього тексту	3	екзамен
ВБ 8.	Основи редагування текстів документів / Типологія помилок у друкованому (науковому й офіційно-діловому) тексті	3	екзамен
ВБ 9.	Українська писемна традиція в діяхронії / Українська літературна мова в історичному висвітленні	4	екзамен
ВБ 10.	Основи педагогіки і психології / Основи психолінгвістики	3	залік
ВБ 11.	Українська література Закарпаття ХХ ст. / Письменники Закарпаття – лауреати Національної премії ім. Т. Шевченка	3	залік
ВБ 12.	Історія української літературної критики / Українська критика та літературознавство	4	екзамен
ВБ 13.	Художня література для дітей / Історія дитячої літератури світу	3	залік
ВБ 14.	Тенденції розвитку української літератури ХХІ ст. / Сучасний український літературний процес	3	залік
ВБ 15.	Ділова українська мова / Українське ділове мовлення	3	залік

Вибірковий блок «Літературознавство»

ВБ 16.	Літературне джерелознавство та евристика / Теорія і практика літературознавчого дослідження	4	залік
ВБ 17.	Жанри літературної критики: генезис, еволюція, взірці / Літературна антропологія: методологія і практика	3	залік
ВБ 18.	Практика поетичної творчості / Семіотика тексту: образно-знакові аспекти	6	залік
ВБ 19.	Практика прозової творчості і публіцистика / Прозова майстерня	6	залік
ВБ 20.	Теорія і практика драми / Кіносценарій як літературна творчість	5	залік
<i>Вибірковий блок «Мовознавство»</i>			
ВБ 21.	Українське мовознавство на Закарпатті в персоналіях / Історія українського мовознавства на Закарпатті	4	залік
ВБ 22.	Питання української термінології / Українська термінологічна лексикографія	3	залік
ВБ 23.	Лінгвоукраїнознавство / Етнолінгвістика	6	залік
ВБ 24.	Архівні джерела мовознавчих досліджень / Підготовка науково-методичних та навчальних текстів до друку	6	залік
ВБ 25.	Транспозиційні явища в граматиці сучасної української мови / Інноваційні граматичні теорії в українському мовознавстві	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		71	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр, обсяг, навантаження в кредитах	Послідовність вивчення компонентів освітньої програми
I семестр, 30 кредитів	OK2, OK4, OK6, OK7, OK8, OK9, OK11, OK13.
II семестр, 30 кредитів	OK2, OK5, OK9, OK10, OK11, OK12, OK21, OK23.
III семестр, 30 кредитів	OK3, OK22, OK15, OK16, OK12, OK11, OK9, ВБ15.
IV семестр, 30 кредитів	OK1, ВБ10, ВБ4, ВБ13, OK12, OK11, OK9, OK24.
V семестр, 30 кредитів	ВБ9, ВБ11, ВБ12, OK9, OK11, OK12, ВБ16/ВБ21, OK18.
VI семестр, 30 кредитів	ВБ6, OK14, OK9, OK19, OK11, OK12, ВБ17/ВБ22.
VII семестр, 30 кредитів	OK17, OK11, OK12, OK20, ВБ8, ВБ18/ВБ23, ВБ19/ВБ24, ВБ14.
VIII семестр, 30 кредитів	OK12, ВБ3, ВБ1, ВБ2, ВБ5, ВБ7, ВБ20/ВБ25, OK26, OK27.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.01 «Українська мова та література» проводиться Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання студентами у повному обсязі навчального плану.

Атестація студентів, які навчалися за програмою підготовки бакалаврів, здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок випускників у формі 2 атестаційних екзаменів (із прикладного українського мовознавства та з українського літературного процесу).

